

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐

การมีส่วนร่วมของประชาชน
รวมทั้งการดูแลรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม

รวบรวมโดย

คณิน บุญสุวรรณ

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961131063

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐

การมีส่วนร่วมของประชาชน

รวมทั้งการดูแลรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพ

สิ่งแวดล้อม

รวบรวมโดย

คณิน บุญสุวรรณ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

**การมีส่วนร่วมของประชาชน
รวมทั้งการดูแลรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม**

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

หน้า

การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้ง
การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
และคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๑. สิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม
ในการอนุรักษ์และมีส่วนร่วม
ในการจัดการ บำรุงรักษาและ
ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๖ ..... ๑
๒. สิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและ
ชุมชนในการบำรุงรักษา และ
ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
รวมทั้งการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ตามมาตรา ๕๖ ..... ๒
๓. สิทธิของผู้บริโภค ตามมาตรา ๕๗ ..... ๓

๔. สิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูล
หรือข่าวสารสาธารณะในครอบครอง
ของหน่วยราชการ ตามมาตรา ๕๘..... ๓
๕. สิทธิที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจง
และเหตุผลจากหน่วยราชการก่อน
ดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๙ ..... ๔
๖. สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการ
พิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในการปฏิบัติที่มีผลกระทบต่อสิทธิและ
เสรีภาพของตน ตามมาตรา ๖๐..... ๕
๗. การกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
กำหนดนโยบาย และการตรวจ
สอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ
ตามมาตรา ๗๖..... ๕

๘. การกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม
 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
 สงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์
 จากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้ง
 การคุ้มครองสภาพสิ่งแวดล้อม
 ตามมาตรา ๗๙..... ๖
๙. บทบาทขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและ
 รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 ตามมาตรา ๒๙๐ ..... ๖

การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งการดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

---

๑. สิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในการอนุรักษ์และมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๖

“มาตรา ๕๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๒. สิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๖

“มาตรา ๕๖ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

๓. สิทธิของผู้บริโภค ตามมาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภค ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

๔. สิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูล หรือข่าวสาร สาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ ตามมาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ

หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น
 เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคง
 ของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอัน
 พึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่
 กฎหมายบัญญัติ”

๕. สิทธิที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจาก
 หน่วยงานราชการก่อนดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อ
 คุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้
 แจง และเหตุผล จากหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐ
 วิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือ
 การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อ
 คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือ
 ส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น
 และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว
 ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่
 กฎหมายบัญญัติ”

๖. สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ตามมาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๗. การกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ตามมาตรา ๗๖

“มาตรา ๗๖ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ”

๘. การกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการคุ้มครองสภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๗๙

“มาตรา ๗๙ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน”

๙. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๙๐

“มาตรา ๒๙๐ เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(๒) การเข้าไปมีส่วนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่อาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(๓) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใดนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่”

ประวัติย่อ “นายคณิน บุญสุวรรณ”

๑. เป็นคนชลบุรี ได้รับการศึกษาเบื้องต้นและจบชั้นมัธยมปีที่ ๖ ที่ชลบุรี
๒. จบม.ศ. ๕ ที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
๓. จบปริญญาตรี (เกียรตินิยมดี) จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๔. จบปริญญาโททางรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย HOUSTON สหรัฐอเมริกา
๕. ได้รับประกาศนียบัตรวิชา “การดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา” จากมหาวิทยาลัย TUFTS สหรัฐอเมริกา
๖. เคยรับราชการที่รัฐสภา และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๗. เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร
๘. เคยเป็นผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อดก.)
๙. เคยเป็นอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ บ.บ.บ.
๑๐. เคยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎร
๑๑. เคยเป็นกรรมการ คพป. (คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย)
๑๒. เคยเป็นโฆษกและกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หลายสมัย
๑๓. เขียนหนังสือ ๑๕ เล่ม เช่น “จีนสามยุค” “การเมืองการปกครองของอังกฤษ” “ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาไทย” “รัฐธรรมนูญเมืองไทย” “วิพากษ์กฎหมายเลือกตั้ง” “ฝ่า อดก.” และ “๕๐ คำถามส.ส.ร.” เป็นต้น

หน้าที่และความรับผิดชอบในสภาว่างรัฐธรรมนูญ

- เป็นสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดชลบุรี
- เป็นที่ปรึกษาประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ
- เป็นกรรมการวิสามัญ
- เป็นโฆษกคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
- เป็นรองประธานคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

บ 7289 ฉ.2

KD คณิน บุญสุวรรณ.
32 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ค132ร พุทธศักราช 2540 (13) การมีส่วนร่วม
2540 ของประชาชน รวมทั้งการดูแลรักษา
ล. 13 ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

พิมพ์ที่ กองกรพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร